

Este de două ori în septimana: Jol-a și Duminică: ora candu va pretinde importantă materialu, va esi de trei sêu de patru ori în septimana

Pretulu de prenumeratiune pentru Austria: pe annu intregu 8 fl. v. k. dimetate de annu 4 " " " " patrariu 2 " " " " pentru Romania și strainetate: pe annu intregu 12 fl. dimetate de annu 6 " " " "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespondenti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiun Stationsgasse Nr. 1, unde sunt a se adresa si corespondentiile, ce privea Redactiunea, administratiunea sêu speditiunea, cate vor fi nefrancate, nu se vor publica cele anonime nu se vor publica

Pentru anuale si alte comunicatiuni de interesu privatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiriile se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului care 30 cr. pent. una data se antecipa.

Localitatea Redactiunii și a Administratiunii „Albina” 2a montatu în Sra'a Stationi (Stationsgasse) Nr. 1, unde este și locuinta Redactorelui. Rogamul a ni adresă acolo toate câte privescu Redactiunea, Administratiunea sêu Speditiunea!

Pesta, 18/30 cuptoriu 1870.

Parola de azi este *neutralitatea*. Tota lumea vorbeste de ea si de aplicarea ei: tota lumea explica si resplica. Si noi o amintiram in nrh precedenti, dar sentim trebuinta d'a ne mai ocupa de ea — a nume din punctulu nostru de vedere.

„Neutralitate” va se dica *neamestecu* in resbelulu belligerintiloru, er nici de catu — *neapasare, indiferentismu* de ei si de armari. Acesta este semnificarea neutralitatiei chiar dupa cei mai celebri scriitori despre dreptulu gintiloru. Neutralitatea prin urmare, dupa dreptulu gintiloru si — dupa firea lucrului, se vatenu numai prin *amestecu*, prin spriginirea unora sêu alteia parti in fapta, pre facia sêu in omensu, in totu casulu inse documentabile si chiar documentata; dar necei de catu — simpatie sêu antipatiele manifestate de unu sêu alta parte.

Vorbindu aplicandu se vorbim: A supinim ca poporale si nationale Europei potu se fi indiferenti de de conflicte ce se petrecu in Europa si Germania, si de simpatie sêu antipatiele manifestate de unu sêu alta parte in comparatiune cu simpatie sêu antipatiele manifestate de unu sêu alta parte in comparatiune cu simpatie sêu antipatiele manifestate de unu sêu alta parte.

De candu cu starea de pace in Europa, si in Frantia si Prussia, latampanat asemenie supunere si pretensiune in trei diferite parti. Intr'unulu si acela-si timpu „Wanderer” din Viena, „Politik” din Praga si — „Pressa” din Bucuresci, scrisera articuli lungi si cu multa eruditie, intr' acestu intielesu, dar — nu tocmai spre acela-si scopu. Articlii lui „Wanderer” au in vedere presupusa plecarea a dlui c. Beust in partea Frantiei, pre carea din punctulu seu germanu de vedere — n'o pote aproba. „Politik,” cu simpatie sale naturali pentru Russia, pre cari inse nu pote, n'are ocazime a le manifesta, firesce ca trebue se fia contra manifestarei de simpatia pentru Frantia si chiar pentru Prussia. (Aci se ni insemnamu bine, ca slavii din Austria, in lupta cea mare de astadi nu potu se fia pentru o invingere a Germaniei de sine ci — numai prin ajutorulu Russiei.) „Pressa” din Bucuresci in fine, ca organu alu guvernulu Msale Dhu Romaniei, principelu Carolu de Hohenzollern, nu pote se afle cu cale votulu de simpatia si incredere alu natiunei si camerei romanesce pentru Napoleone!

Ce ne miramu — este, ca nu s'a pusu dintre tote nice un'a se dovedesca, cumca astfelu de simpatie ar fi si — nenaturali! Argumentulu celu cumpenitoriu alu loru este, ca — prin atari simpatie manifestate se compromite neutralitatea si se da celei-alte parti pretestu seu chiar cauza, d'a se supera si d'a-si resbuna.

La acestu argumentu noi din punctulu nostru de vedere reflectamu numai scurtu, ca — deca este vorb'a de cauza si pretestu, acelea pururia pre usioru se gasescu, candu celu potericu are trebuinta de ele. — Ce cauza a datu Moldavia Russiei, ca se-i repesca Besarabia? — Austriei, ca se-i ie Bucovina?!

Dup'a nostra credintia, noi trebue se fimu resoluti si franci; se spunem lumii curatu si fora sfiela: *Santemu Romanii; vremu se remanemu si se ne desvoltamu si consolidamu ca Romani; interesele nostre cele mai sublime — nu potu se fia de catu romane, si totu astfelu*

si simpatie nostre! — Frantia, ce dreptu, adesea si-a nitatu de noi, si acesta ne-a dorutu: dar sangele totu nu se preface in apa: noi totu suntemu langa Frantia si pentru Frantia — din totu inim'a nostra, cu tote poterile nostre.

Noi, cei peste 3,000,000 de Romani din Austro-Ungaria, — cine nu scie ca suntemu despoiatu de tote drepturil vietiei publice de statu: cine nu scie, ci damu statulu Ungaro-nemtiescu 100,000 de soldati si respundemu dieci de milioane de florini pre totu annu in vistieria tieriei, — dar ca noi insine n'avemu dreptulu d'a discupe macaru d'unu soldatu si d'unu cruceriu publicu; d'alta parte — cine nu scie ca cu domnii stapanitori ai nostri stam in lupta necurmata pentru essistintia nostra natiunale; in fine — cine nu scie ca guvernele Romaniei libere — pre putienu si raru si-aducu aminte de noi, cele mai multe neci nu ne cunoscu, nici nu ne spriginescu de feliu: si cu tote acestea, intr'unu momentu criticu ca celu presinte, nu vom esita a spune lumii cit voce nalta: *Simpatie nostre sunt langa Frantia; nitrimu celu mai viu interesu pentru Romania, si — sentim multa multumire candu vedemu si pre unguri simpatisandu cu Frantia!* In catu pentru unguri, tocmai aci se vede identitatea supremulu loru interesu de essistintia cu alu nostru.

Dar — domniloru mari diplomati din Bucuresci, en spuneti-ne: ce asteptati ce-are se se alaga de noi si de biet'a Romania deca Frantia ar deveni devinsa si umilita?! Ni va ajuta ceva abnegarea nostra le simpatie nostre, de sentimentele nostre naturali?? — Atata pentru asa data despre neutralitatea nostra.

Din campulu bataliei nu sosescu de catu sciri despre incercari si de un'a si de alta parte d'a explora, la cari ocazuni — firesce a dese ori se intempla loviri mici fora insemnetate.

Resbelulu celu mare astadi decurge in diplomatia si in colonele oficialeloru si oficioseloru. Conte Bismark continua a denuncia pre Napoleone si pre agentii sei diplomatice pentru propuneri, planuri, intentiuni, tientitorie la anectarea Belgiei, partiloru franceze din Elvetia etc. etc. Minunatu lucru! Caci candu cineva s'ar fi indoitu d'astfelu de intentiuni si chiar propuneri si planuri; caci candu astfelu de lucruri ar fi nenaturali si — ne mai pomenite! Si cine denuncia, cine condamna pentru d'astea? — Bismark, Vetavulu Hohenzollernulu ce ocupa unu Tronu valorosu, creatu tocmai prin acelesi mijloce! Deca ar trai astadi marele Sineai, de securu ar pleni celoru din Berlinu in facia indatematulu seu: „Mance-ne rusinea domniloru!”

De pre campulu de resbelu.

Imperatulu Napoleone alu III. pleca alaltieri la oste, insocitu de fiuluseu, clironomulu de trom si de principele I. Napoleone; Totu in acea dia elu dede din Metz armatori'a Proclamatiune ceata armata:

Mam pus in frunt'a vostra, soldati ai Frantiei, pentru ca se aperu onorea si teritoriulu patriei. Voi veti ave se combateti un'a dintre cele d'antae armate ale Europei, dar ati statu voi facia si cu mai poterici contrari si nici aceia n'au fost in stare a resiste bravurei vostre. Lupt'a va fi lunga si obositoria; insa nemicu nu va intrece vertosi'a luptaciloru din Crimeca, China, Italia si Mexico. Macaru pe care cale vom trece otarele patriei, pretotdeauna vom intempina urmele gloriose ale mai

mariloru nostri. De la rezultatele ce vom scie se castigam, depinde sörtea libertatii si civilizatiunii. —

Die'ta Ungariei.

Siedint'a casei represent. din 27 iuliu.

Din siedint'a de astadi avem a insemna numai atat'a, cumca ministrulu presiedinte, c. Iuliu Andrássy recerca pre presiedintele casei, ca se ordoneze pre manedi o siedintia secreta, in care va face unele comunicatiuni ablegatiloru in cestiunea de prorogare a dietei. La interpelatiunea lui C. Tisza va raspunde in siedint'a publica de manedi.

Cas'a se indestulesce cu acest'a.

Se cetesce apoi reportulu comisiunii emise pentru infintierea unei biblioteci si cu atat'a se incheia siedint'a la 11 ore a. m.

Siedint'a casei represent. din 29 iuliu.

Astadi s'a tienia o siedintia secreta si alta publica. In cea d'intaiu ministrulu presiedinte intreba pre deputati, deca se convoescu ca sesiunea d'acuma a dietei in decursulu acestei sesiuni se se incheia, si delocu se se deschide cea armatori'a? De motivu aduce impregurabile politice cele grele si incurcate. — Cu o cale ministrulu presiedinte spune ca propune casei inca astadi doue proiepte de lege in cauza inarmarii honvediloru, pentru a caroru situ mai urginta pretraptare va togă cas'a. Neavandu se contradicere, presiedintie casei promite a ordona tote dupa dorint'a ministrulu si dupa aceea urmédia incheierea siedintiei secreta.

In siedint'a publica, ministrulu presiedinte I. Andrássy ie cuventulu, pentru a raspunde la interpelatiunea lui C. Tisza facuta in privint'a atitudinii ce guvernulu c. regiu crede a adopta facia cu conflictulu franco-prussianu. Ministrulu dice ca Austro-Ungaria doresce acuma neutralitate mai multu decatu veri-odata; conformu inse relatiuniloru presinti, nu se pote pronunca de catu numai pentru neutralitate conditionata; trebua dara se ne inarmamu, ca in casulu de a fi amenintari, se ne potemu apera. Regimulu si-tene de detorintia, a se pregati pentru ori ce felu de eventualitate, si a sustiene numai conditionata neutralitate, a conserva dreptulu si pacea statulu, a si cautu garantia in propria sa potere si neci de-cum in bunavoint'a altor'a.

Neci odata n'a nutritu regimulu dorintia, d'a procura erasi Austriei positiunea ce o avea nainte de a. 1866. — Cu atat'a crede a fi indestulitu si pre ablegatulu Csánydy care inca a interpelatu in acesta cauza. Csánydy inse vre se-i raspunda lui desclinitu, in catu priveşce a nume intrebarile speciale.

Andrássy repetiesce cele ce a respunsu lui Tisza, totusi mai adaugo ca Ungaria nu pote face politica separata de a Austriei, si candu se periclitu interesele Austriei, nu pote fi vorba de neutralitatea Ungariei.

Csánydy nu e multumitu cu respunsulu acest'a, elu nu pote suferi, ca unu poporu ortanu se-si sacrificie averea si sangele pentru spriginirea unei poteri straine, care n'are nimic'a comunu cu politica Ungariei.

C. Tisza e indestulitu cu acea parte a respunsulu ministerialu, in care s'a lamuritu relatiunea Austro-Ungariei facia cu Germania. Si elu doresce se se faca pregatirile necesarie, totusi in acea mesura ca se nu vina tier'a in conflictu cu potele vecine.

Cas'a ie spre sciintia respunsulu ministrulu.

Dupa aceea ministrulu presiedinte propune doue proiepte de lege: unulu pentru unu creditu suplementariu de 5 milioane, care se se lee ministrulu pentru aperea tierii spre scumpiri de completare a inarmarii celoru 130,000 le honvèdi; cel'a-laltu pentru conchiamarea hon

vediloru assentati in anulu 1870 la exercitiu in arme inca nainte de septemvre.

Ministrulu se roga a lua catu mai cu rendu in desbatere aceste proiepte.

Din acestea unulu se prod'a comisiunii financiari, cel'a laltu sectiuniloru, cari dupa media di vor ave a-le pertracta.

Proieptulu de lege despre creditulu suplemetariu pentru ministrulu de interne se primisce in a treia cotire.

Mai urmédia alegerea unei comisiuni de cinci, pentru emblem'a casei.

Siedint'a se incheia la 1 ora.

Siedint'a casei represent. din 22 iuliu.

Referintele comisiunii centrale R. E. vályi reporta despre proieptulu de lege in cauza conchiamarii recrutiiloru inrolati in anulu 1870. Lu recomanda precum in generalitate asi si in detaiu spre primire.

Referintele com. finantiarie J. Kautz feredia despre proieptulu de lege in privint' cerutulu creditu suplementariu de cinci milioane pentru completarea inarmarii honvediloru. Se recomanda casei spre primire.

Presiedintele Paulu Somssich propune cas'a se se intrunisca in sectiuni pentru c sultare a supra reportulu com. finantiarie apoi finindu-se consultarea pana la 12 ore, misiunea centr. se se intrunisca in data 1 ora erasi se se tiena siedintia publica sp lui spre sciint'a reportulu comisiunii centr. Cas'a se invoesce si trece in sectiuni si diint'a se incheia la 11 1/2 ore. —

La 1 ora deschide presiedint'e a dou'a siedi

Se autentica protocolulu siedintiei de nainte de mediadi.

I. Tisza interpeladia pe ministrulu de comereciu, deca are densulu cunoscintia despre aceea, ca telegramele de la Pesta adressate la Clusiu si — a buna sema si la alte locuri, nu ajungu mai nainte de 40—50 de ore la loculu destinatiunii lor si prin urmare ca telegramele acestea se inanuad a adresatulu mai tadiu decatu epistolele totu in acela-si timpu trimise?

Referintele com. centr. L. Szögyényi reporta, ca comisiunea a primitu proieptulu de lege pentru creditulu suplementariu de 5 milioane

P. Szontágh referedia, ca com. centr. a primitu proieptulu de lege pentru creditulu suppl. pe sema ministrulu de investiamentu.

Amendou reporturi se vor tipari si se punu la ordinea dilei pe mane. Siedint'a se incheia la 1 1/4 ora.

Cuventura ablegatulu dictale Iuliu Schwarz, tienia in 13 iuliu la desbatere generale a supra proieptulu de lege pentru organizarea municipieloru. *)

On. Casa! Am abdisu de sperant'a, ca argumentarea stangei va influintia a supra regimulu la votare celu putienu in acesta cauza. Si deca totusi dorescu a intrebuintia dreptulu meu d'a vorbi, facu acest'a, pentru ca n'a o convingerea, ca atunci, si prin aceea asiu face servitiu causei comune, poporulu, ca atunci si prin aceea mi-asi implini chiamarea mea legislatoria, deca pre langa argumentele pan' acuma aduse cu atat'a ponderantia nu m'asiu nisui a spune si argumentele cari se mai potu spune contra proieptulu de lege. Nu me voiu nisui a me radica la naltimea artei oratorice, simplu voiu analiza faptele si numai pentru aceea voiu apela la atentiunea on. case, si nu

*) Ne-am ingagiatu a da on. publicu alu nostru si cate-va dintre cele mai bune cuventari ale ungariloru in acesta importante cauza; de unadi publicamam pre a dlui Kállay, astadi publicamam acest'a, alegandu anume dintre cele mai bune, pre a-lea ce atingu de osebitu si punctulu nostru natiunale de vedere. Red.

mai aceea rogu pre dnii din drépt'a, ca se tiena faptele acestea naintea ochiloru.

D. I. *Eitvös*, ministrulu de culte, cu arguminte forte frumöse a constatatu in vorbirea sa, ca in sistem'a sa filosofica de statu celu pucinu, sistem'a de regimu parlamentariu incupe cu institutiunea municipieloru, a adausu inse, ca vorb'a este numai, de intrebarea otareloru. Si öre ce tiena elu de otaru in acestu obieptu? Acele reglementari ce ni le aréta proieptulu de lege, adeca tiena de otaru in acea mare armonia nemicirea in mare parte a reprezentatiunii poporului, puterea nerestrinsa a comitelui supremu, acea dispositiune, dupa care si ordinatiunile nelegale a priori trebue se le esecutive officiantii municipali, ast'a tiena elu de otaru si marturisescu, nu sciu, precugetat'au acést'a aceia, cari au pusu pe tapetu proieptulu de lege? tiena de otaru acea, ca pre candu in comitetele, ce se vor compune, pe diumetate din alesi cere calificatiune stricta, forte stricta morala, pre atunci de la contributorii cei mai mari nu pretinde neci aceea, ca se nu stee sub pedépsa ori sub cercetare criminala. (Aprobare vivac in stang'a.) Aceste sunt principiile cari in sistem'a filosofica de statu a dlui ministru de culte, impaca municipalismulu, séu ca se me esprimu mai chiaru, sistem'a municipala, ce s'a dosvolatatu la noi istorice, cu parlamentarismulu. Nu me voui dimitte, on. Casa, pe largu in desfasurarea insusiriloru periculöse ale tuturoru acestoru dispositiuni, in presinte voui spune numai cu privire la voturile virile câte-va cuvinte.

Eca in man'a mea unu conspectu ce pórtatitulu: Conspectulu sumei mai nice de contributiune de statu, de contributiune directa si accisei desarcinarii de pamentu, care suma conformu proieptului de lege pentru organizarea municipieloru in singuraticele jurisdictiuni da dréptu a fi membru in comitetu.

Desi nu sum de o parere cu amiculu si condeputatulu meu *Kautz*, care a disu, ca s'a adusu din partea drépta unu magazinu de arguminte pentru voturile virile, totusi recunosc, ca mai vertosu dupa densulu s'au amintitu unele.

Dar sum convinsu, on. Casa, ca chiar si reprezentantii din drépt'a, déca precurgu conspectulu acest'a, déca iéu spre sciintia acei numeri cari se cuprindu intr'insulu, e imposibilu, ca se nu marturisesca in sine-si celu putienu, ca se note acele arguminte, cari le-au adusu ori din punctu de vedere economicu, ori din punctu de vedere de dreptu, ori nationalitate, de sine cadu. In conspectulu acest'a, carele inse e defectuosu, incátu nu comunica unele rubrice referitörie la câte-va orasie din Ardélu si la unele orasie montanistice, lasandu göla a trei'a rubrica, in carea tocm'a se cuprindu minimulu acestei sume, cetescu, ca pre candu intr'o jurisdictiune precum d. e. in *Pesta* la 201,000 de locuitori socotindu 200 de voturi virile, cea mai mica suma de contributiune de statu, ce indreptatesce a fi membru in comitetu are se fie 1417 fl. 50 cr. pre atunci in alta jurisdictiune, carea inca e chiamata a esere asemene drepturi, adeca in *Ohlafalu* ca sum'a cea mai mica, se cere sum'a de 5 fl. 80 cr. Asia dara 1417 fl. de o parte, 5 fl. 80 cr. de alta parte (Sig. Ivanka: Democratu! Paritate.)

On. Casa! Se nu fimu preocupati, binevoiti a me lumina, ca ce cause morale, economice, ce cause filosofice de statu se potu aduce pre langa o astu-feliu de combinatiune.

Eu nu intielegu. 1417 fl. se pretinde, ca outare in *Pesta* se capete votu virilu, fora de a meritá increderea peporului, ei numai in urm'a averii sale si a celei culturii, ce dupa calcularea partidei deachiste invölva averea; 1417 fl. sunt d'ajunsu, inse cine nu are atát'a, ci numai 1416 fl. acél'a nu are votu virilu in *Pesta*, dar déca solvesce cineva in *Ohlafalu* 5 fl. contributiune, acél'a póte dejá intrá in comitetu. Eu nu pricepu logia acést'a.

Dnii din drépt'a, cari dicu, ca averea e, ce asecura principiulu selfgovernmentului, ca averea e, ce dá cetatiénului calificatiune intelectuala, rogu se me lumine despre punctulu acest'a, ca unde e aici logia? Eu credu, ca déca dnii reprezentantii din drépt'a si-ieu timpu si numai punctulu acest'a lu iéu la analiza seriösa, vor recede de la punctulu acest'a.

Marturisescu, ca nu pricepu, din capulu loculu n'am priceputu, de ce doresce guvernulu ca cu orice pretiu, chiar si prin sternirea cestiunei de cabinetu, se faca presiune asupra partidei sale, pentru ca se primésca voturile virile. S'a disu respicatu ca pentru aceea vreti votulu virilu, pentru ca vreti administratiunea buna si vreti se depuneti administratiunea

publica in manele inteligintiei, carea este interesata si atasiata pentru a participá a administratiune, ér nu in manele massei dare, nu poterii crude.

Diceti, ca nu vreti se faceti pressune a suprá nationalitatiloru, ma ati amintitu si aceea, ca in Ardélu, séu altu unde potu incupe si possessorii montanistici romani. Dar me rogu, déca ati avutu de scopu numai acee, ca averea si intelegint'a se se incepoie, atunci mi miru, de ce nu recurgeti la alta modalitate. Eu marturisescu, desí nu sum amiculu reprezentantiei interesului, me miru, ca déca ati fostu cu totu pretiulu pentru aceea ca averea si intelegint'a se se introduce, de ce nu ati alesu acea modalitate, ca alegendu - se jumetate pre calea representantiei de poporu, o parte de patru se se aléga dintre solvitorii de cea mai mare contributiune si o parte de patru din adevérta intelegintia, din ömeni de specialitate.

Din juristi, doctori, ingineri, din membrii academiei, profesori de la institutale mai nalte, amploiatii ce au portatu oficie publice, din membrii camereloru de comerciu si de industria - pentru ce nu ati alesu modalitatea acést'a? Poteti fi convinsi oo. reprezentantii, ca prin ast-feliu de modalitate la tóta intemplantia ati fi introdusu mai multa inteligintia in comitete, de cátu prin voturile virile.

Pentru ca s'a disu dejá aici si indrasnescu a repeti aceea cu cevasi adangere, ca macar indoitu se se socotésca contributiunea asiaticului culturi séu intelegintie de specialitate, neci vorba nu póte fi ca prin acestu modu se se suplinesca defectulu ce-lu va causá averea in cea mai mare parte in comitete. Memorabilia e partea legii, ce dice ca *ratiunea* e: unu reprezentante pentru 500 de suflete, dar apoi dice, ca numerulu membriloru din comitetu se póte schimba de la 120-600, in orasie inse de la 48-400. Insa acésta rabeliune in lege si ilusiunea a careia obieptu va *ratiunea* ca dupa 500 de suflete se se aléga unu reprezentante, ensasi ast'a e in stare a elude intelegint'a, déca membrii ei ce vor intrá in comitetu nu vor apartiené la partid'a domnitöria ei la opusetiune, pentru ca in casulu acest'a aceia, cari prochiama si glorifica principiulu *uti possidetis*, pentru ca ei sunt in possessiune si dispunu de ea, vor afá usioru expedientele, ca se stee la acele numero, neci considerandu *ratiunea*, din celo de care sunt eschisi doctorii, advocatii si barbati cu diplöme. Dar deosebi considerandu votarea virila, credu ca censusi dnulu ministru de interne póte fi convinsu, ca in provincia, asiá dara in comitate, computare indoita de contributiune nu va introduce atát'a intelegintia, cáta e de lipsa a administratiune buna.

Nu pricepu, de ce nu ati recursu la astu-feliu de representatiune de interesu, séu la alta modalitate.

Pentru ca esemplulu Prussiei, respective alu federatiunei niemtiesci de nordu, aréta, ca acést'a e si altminte posibilu: cu privire la alegatorii n'au stabilitu öre-si care calificatiune deosebita, dar insasi impregiurarea aceea, ca scauncle in parlamentulu niemtiescu de nordu sunt fora salariu, precum forte bine insémma unu filosofu de statu, acést'a a stabilitu censulu acél'a, in urm'a caruia e imposibilu, ca numai acél'a se vina in parlamentu, pre care lu vré poporulu, ci numai din cerculu acelor'a vinu, pe cari a contactu Bismark si politiciii sei. Deci déca dlu ministru nainte de tóte cu ori-ce pretiu a vrutu, ca averea si intelegint'a se vina in comitetu, se-mi spuna, de ce nu a pronunciatu séu dreptulu de sufragiu univörsalu, séu barem censulu - asiá - dicendu - cu totulu fora margini, celu putienu prin numere espre-sibilu de fara margini ce l'a proieptatu *C. Tisza*; cu referintia inse la alegatorii si la alegandi se fiti otaritu, ca nu averea nalta, ce ai fi fostu forte uritu, ci mai bine ar fi trebuitu in locu de acést'a intelegint'a nalta. Ati f'ajunsu totu acél'asi scopu, care ati vrutu se-lt'ajungeti, cu medilöce nobile si nu urite. (Aprobati din stang'a).

La punctulu acest'a mi-vine a minte ceva din istoria constitutionalismului anglésu. Se dice ca in Anglia mai alesu s'a desvolatatu sistem'a parlamentaria, momentele ei istorice sunt mai instructive pentru noi. Eu concedi, nu discut, déca corespondu de presinte institutiunile sustatörie chiar ensasi in Anglia, spiritulu de timpu, constatezu numai o faptá, aducu unu esemplu din istoria sistemiei parlamentarie anglése, care cu referintia la cestiunea votului virilu e forte instructiv. Cestiunea de responsabilitate ministeriale, respectie

de desvoltoare istorica a responsabilitatii acesteia nimene n'a desfásurát'o mai frumosu, mai scientificu, decátu pré on. meu amicu si condeputatu *Alesandru Mocioni*. Elu a desfasuratu a originea, vicisitudinile ei: mie fie-mi iertatu a adauge la disele lui numai unu momentu, s'a intemplantu pre timpulu lui *Giorgiu III*. - *Giorgiu III*, precum se scie, insasi a vrutu se-ri, si fie ministru, nu s'a multumitu cu aceea, ca luptele familieloru mari *Wigh* si *Tory* menau maioritata parlamentaria acusi pe un'a acusi pe cea alta parte, si asiá acusi un'a, acusi ce'a alta familia ajungea la regim; elu insusi a vrutu se stepanésca, elu insusi a nisuitu se fie „his now minister.“

Sub ministeriulu lui Lord North s'a intemplantu ca Lordulu Bute si cu alti barbati, cari nu au fostu membrii cabinetului, au scrisu pe papiru la spatele ministeriului unele punctatiuni, si candu n'a fostu signura maioritata parlamentaria, regele a provocatu pe Lord Temple, amiculu seu privatu, ca déca s'ar intemplantu se ca-da in cas'a reprezentantiloru proieptulu regimului referitoriu la billulu indianu, atunci se nisuiésca, ca cas'a de susu se deslege caus'a in intielesulu regimului. Lord Temple a esoperatu ceea ce Lord Bute, Hardwicke si alti barbati au vrutu se esopere caror'a poporulu nu s'a increditu cari inse atátu de apröpe au statu de monarchu. Déca si in Anglia s'a potutu intemplantu asiá ceva, déca in Anglia, in patri'a clasica a constitutionalismului s'a intemplantu ca loculu mai nalte se faca presiune a suprá maioritatii parlamentarie si a suprá regimului insusi astufeliu de barbati, cari propriaminte nu posedu increderea natiunei, cari stau asiá-dicendu afora de sistem'a regimului parlamentariu, asiá credu, ca la noi, unde parlamentarismulu nu e anca asiá tare, nu se póte incungiurá possibilitatea acestoru intemplantu. Eu de altminte asi pricepe acésta mare, asiú poté dice admirabila alipire, constantia din partea *deputatiloru*, care se depindu opunédu-se spiritulu de timpu, opunédu-se asiá licendu celoru mai buni amici ai sei, opunédu-se celei mai sante convingerei a luptatoriloru pentru binele poporului, cu cea mai intima convingere séu asiá-dicendu, ca se nu intrebuintidii espressione neparlamentaria, cu astu-feliu de constantia se alipesce de institutiunea votului virile, casi candu prin acést'a in genere ar fi asecurata despre aceea, despre ce de altminte neci in Anglia ensasi n'a fostu parlamentulu asecuratu pre timpulu lui *Giorgiu*. Ori ce, s'a intemplantu in privint'a acést'a, eu numai aceea potu dice ce a disu North „ca consiliulu póte veni de ori unde, consiliulu inse ce se dá monarchului, trebue se contiena si responsabilitate.“

In Anglia abdice ministeriulu, eede loculu lui Pith, pentru ca a veditu ca nu se póte mesura cu opiniunea publica. Cum va intrebuintia regimulu nostru acésta invetiatura, nu sciu, dar dorescu, ca invetiatur'a se nu fie pré tardia.

Am vorbitu despre aceea, ca parlamentarismulu la noi in genere nu esiste neci in atare mesura, precum afirma partidele regimului a esiste.

Binevoiti a crede, dloru ablegati, ca ce se atinge de forma in alte state, in statele neinsemnate, aceea existe in si mai mare mesura de cátu in Anglia in tóta organizarea parlamentarismului; ce se atinge de institutiunea anglésa, puterea aceleia jace in puterea ei sociala si in acea grandiosá putere, ce e proprietatea gintei germane si mai vertosu a celei anglo-sassone. in care privintia neci odata ne vom poté aseména cu densii.

Ca se cautu analogia nu pentru ca s'o imitamü in modu servilu, ci pentru ca se ne largimu orizontulu la modulu aplicarii unoru principia si amesuratu relatiuniloru patriei nostre se estragemu instructiunea folositöria: in privint'a acést'a asiá credu, ca state ca Svedia, Hollandia, Belgiu, Dania ni potu servi de forte mare instructiune.

In Svedia inca esto constitutionalismu, ma este si parlamentarismu, macar ca unii ilosofi de statu in a 1866 s'au indoitu despre acést'a. Asia in Svedia poporulu nu e supusu neci unei largiri de stepanire monarchica personala, si totusi in a 1866 ce puncte a adusu in institutiune; ca de invetiatura le voui spune, binevoiti a me ascultá. (S'audimu!) In Svedia diet'a trebue se se intrunésca in totu anulu odata. (O voce: La noi anca!) La noi anca. Dar déca la noi eventualminte regele, nu dicu, ca domnitöriulu d'acum'a, ci altulu, care va urmá dupa densulu, dicu, déca regele eventualminte nu ar conchiama diet'a, cine o va conchiama? Odiniöra, pana ce a sustatu institutiunea de pa-

latinu, s'a pusu in lege, ca de ar deveni vacante demnitatea de palatinu, judele regiu, séu in absintia acestuia taverniculu conchiama neamenaveru diet'a pontru alegerea palatinului.

De presinte demnitatea palatinului s'a suspinsu, si de öra-ce in institutiunea nostra din timpulu catastrofei de la *Mohacu* nu s'a facutu neci o dispusetiune, nu s'a potutu face, cine conchiama la noi diet'a? Nimene n'are dreptulu, la aceea, numai singuru monarchulu. Dar déca siede pe tronu unu monarchu caruia nu-i compete dreptulu acél'a, séu care lu vre se conchiame diet'a, ce va fi atunci, precum s'a intemplantu pre timpulu lui Francisu, ce s'a intemplantu mai tardiu in timpulu celu mai nou de la 1861 pana la 1865.

Si ce garantia vedem in institutiunea svediana, in adeveru cas'a va fi suprinsa, celu putienu vor fi suprinsi acei barbati, cari nu cunoscu punctulu acést'a. Conformu legii fundamentale din 1866 in privint'a acést'a déca regele nu conchiama diet'a, jurisdictiunile de a dou'a instantia sunt chiamate a ordiná alegerile si legalminte a conchiama diet'a. Diet'a care trebue se se intrunésca in totu anulu la inceputulu fie-carei sessiuni, alege unu juristu ca barbatu de deplina incredere, si persönei acestuia i predá o functiune, despre carea abié vom fi cetitu in istoria parlamentului ca ce i suer'a de dreptu? aceea, ca de la comitetulu constitutiunali ce-lu alege de nou diet'a svediana in totu anulu, a carui chiamare e, a cere de la consiliulu de statu, cum se numescu aici ministrii, de la fie-care membru alu ministeriului unulu câte unulu, séu d'odata de la unu ministru protöcolele coferintiei tiente sub séu fora presiedintia monarchului, si déca comitetulu constitutiunali crede ca din acestu protöcolu invederesce ca cutara ministru a suatitu monarchului ceva ce contradice legiloru tierii, séu a retacutu asiá ceva, ce trage dupa sine responsabilitate legala, séu n'a luminatu pe monarchu, cum prescrie legea, candu a ordinatu monarchului astu-feliu de dispositiuni cari au fostu spre pagub'a tierii, séu döca cineva a suatitu aceea - si ast'a e responsabilitate politica, - ce desi nu vine in conflictu cu legea, totusi ar fi daunosu interesului comunu, séu juridice ar scribi in deosebi pre vr'unulu dintre cestiuni se corparatiuni comunale, séu interesulu patriei intregi: in casulu acest'a a judecá e dreptulu ma detorint'a procurorului generalu precum si a citá pe ministru respectivu naintea judetiului de statu.

Unde e la noi garanti'a, unde procurorulu parlamentariu, comitetulu constitutiunali? Eu nu dicu, ca avemu lipsa de acésta garantia totu in asta forma, dar sciu, ca de garanti'a avemu lipsa. Ce e garanti'a aceea, ce au dat'o pana acuma trentiele parlamentarismului? Acésta garanti'a nu e suficienta; au premersu in asta privintia alte popöra constitutiunale in lupt'a loru parlamintaria si au nisuitu a asecurá in legi speciale acoste garantii in acele locuri unde nu elu, nu poporulu, ci puterea este in possessoriu, intr' atát'a si cu atát'a specialitate s'au trudit a asecurá basea parlamentarismului, in cátu specificarea acést'a la prima privire e cu totulu suprindietöria. A nune acea dispusetiune e depusa in Svedia, intru intielesulu institutiunei, ca déca möre procurorulu parlamentariu, delocu i ocupa loculu substitutulu alesu inca in viet'a procurorului. Déca möre si acést'a si diet'a nu e intrunita, in casulu acést'a legea dispune astu-feliu, ce asemenea e suprindietöriu, ca directorii bancii nationali din Stockholm si presiedintele curtoi de comptabilitate de statu primescu provisoriu suer'a de activitate a procurorului parlamentariu.

(Va urmá.)

Temisiöra, 26 iuliu c. n.

(+) In 20 a. c. dupa m. serbaramu in fabric'a *Temisiorii* o serbare trista, nu numai pentru noi, ci si pentru toti cáti partinescu pe barbati zelosi si activi in causele nationale. Din nenumeratele descrieri date publicitatii despre luptele si atacurile romaniloru temisioreni cu serbii d'aici, anume in causele bisericiei de la San' *Giorgiu*, va fi cunoscutu on. publicu numele lui *Stefanu Ioanovicu*, a unui comerciantu romanu de frunte, carele totu de un'a a datu peptu cu serbii ca se apere caus'a santa si drépta a romaniloru; a patimitu si arestu pentru acést'a. Acestu barbatu zelosu si bravu, cuprinsu de o böla indelungata dupa multe si grele suferiri a esitu din numerulu celoru vii repausandu in Dlu, in 19 l. c. si lasandu dupa sine mai multi copii minoreni, si orfani cari nainte d'unu anu si-perdusera si pe

dulcea-le mama. Acesta lu deplangu ca pe unu bunu tata, era conationalii lu deplangu ca pe celu mai demnu conationalu alu loru; in fine lu gelescu si strainii ca pe unu barbatu de omenia si de mare vedea naintea loru. si au descoperitu aceste sentieminte prin aceea, ca la inmormentare carea se intempla in 20 a. c. d. m. lu petrecu multime mare, impreuna cu primariulu cetatii, pana la locul de eterna odihna.

Dorerea doreriloru inse o causara romaniloru confratii loru serbii din locu, causara orfaniloru mare mahnire, er straniloru causara indignatiune. *Ei nu suferira ca macar remanentele pamentesci ale repositului se intre in biserică, ci strigau in gur'a mare, ca beseric'a Stului Giorgiu, (pentru carea repositulu are nenumerate merite, si la carea a deportatu elu multi denari,) — este biserică serbăscă, in carea romanii n'au locu nici morti! Romanii, dupa ce au incercatu tôte, inse fara rezultat, si voindu a evita nouse scandale, au t'ecutu cu mortulu pe langa biserică si l'au inmormentatu fara biserică! Tristu lucru, urita fapta de la coreligiunarii nostri, ce se numescu frati bunii cu noi. Judece onoratalu publicu si lumea civilisata despre fapta loru, — era repositului fie-i tierin'a usiora si memori'a binecventata!*

Din Bucovina, 19. Iuliu.

Este sciutu, ca unu dreptu si unu adeveru, cu catu esto elu mai jignitu si mai strembatatu, cu atat'a mai multu si mai mare-i e pretiulu lui, cu atat'a mai multu si mai cu ardore-lu doresce si-lu aspira inim'a omului, pre carele-lu privesce acea strembatire. Si deca atunci se afla cineva, se-i vina intr'ajutoriu, se-lu — mangae, se-lu — spriginescă: o, mare e meritulu aceluia, mare e binefacerea; dara asi'a de mare e si recunoscint'a, ce asteliu mangaetulu i detoresco!

E sciutu, ca Turci'a numai acele drepturi a potutu cede si a cesu cu trecerea Bucovinei la Austri'a, cari drepturi ea singura le avea; pentru ca mai multu nime nu pote da, de catu elu singuru are.

Turci'a n'avea asup'r'a Bucovinei altu si mai multu dreptu, de catu dreptulu de suzerenitate; acest'a deci, si numai acest'a lu si cese Austriei, dreptulu, carele-lu vedemu si astadi esercindu Turci'a in si asup'r'a principateloru dunarene. — Prin urmare si Austri'a mai multu de la Turci'a nici nu potu primi. Si ca Austri'a cu atat'a se si multiemi, si atat'a dela Turci'a primi, doveda, caci Austri'a subscrise si garantă Bucovinei fatia de Turci'a si intr'eg'a Europa, si a nume prin tractatulu din 7 Maiu 1775 sciutulu „status quo.“

De aceea pre bine si pre dreptu dise unu compatriotu alu nostru mai daunadi intrunu jurnalulu renumitu de Vien'a: „ca nici o tiera in Austri'a n'are atat'a dreptu de *autonomia politica*, ca Bucovin'a.“ Era in privint'a marimei teritoriulu Bucovinei fatia cu Ungari'a, Boemi'a, Galiti'a s. a. care aceste tieri sunt tôte mai mari dejcatu Bucovin'a, dice acelasi compatriotu alu nostru pre nimeritu, ca „Elefantulu n'are mai multu dreptu de a esiste, de catu tintariulu.“

Toti barbatiu cai culti si binejudecatori din tier'a nostra recunoscuro pururia, si recunoscuro si astadi drepturile Bucovinei cele nu numai firesci si istorice, ci si formale, caci sunt garantate prin insusi imperiu si prin coron'a Austriei; si pre nime din cei civilisati si cu inim'a la locu, nu-lu jignesce nici unu picu dreptulu Romaniloru in Bucovina, ba din contra cei civilisati si cu inim'a la locu lu spriginescuro si - lu scutescuro; precum veduramu acest'a si n sesiunea dietei trecute, unde fiindu vorb'a de limb'a romanăscă in dieta, spriginira acest'a cestiune nu numai romanii si ruteni, ci si germani, israeliti, ba si uniculu unguru, ce era in dieta.

Dara scopulu nostru de astadi nu e ca se tratamu despre multele si grelele strembatiri ce ni se facura si ni se facu inca si astadi, candu ceremu recunosceroa cutarui seu cutarui dreptu alu nostru firescu si traditiunalu: nu voimu noi se aretamu aici, cum d. e. se incorda unii de a nega noa romaniloru in Bucovin'a si acele drepturi, care — ca se ne folosimu de acest'a asemenatiune — care drepturi dicu, le au chiar si ospetii la noi; la noi, carii suntemu indigeni aici in tiera. Nu voimu in fine, se constatamu acuma, ca reunimii peste reunimii, articule peste articule prin diurnalo nemtiesci si polone — tôte sunt indreptate in contra nostra a indigeniloru din Bucovin'a*), ca si candu am fi facutu noi carui-va neromanu in acest'a tiera,

séu i-am face astadi óresi-care si macar cea mai mica strembatire si jignire: — ei scopulu nostru de astadi este a ne ocupa de o cestiune a nostra interna, de Beseric'a nostra carea, pre catu ni e ea noa la toti de scumpa si de venerata, pre atat'a o vedemu cu durere, cu profunda durere, forte jignita si strembatata, si acest'a atat'a fatia cu originalitatea si caracterulu ei ortodosu-apostolicu, catu si fatia cu serbatorescile garantii din partea escelsului Tronu austriacu, ce i se facura besericiei nostre si la luarea Bucovinei, si in mai multe ronduri dupa aceea, era mai cu séma prin patent'a imperatésca din decembre 1852, si prin legile fundamentale de statu din 21 decembre 1867.

Astadi, si mai cu séma, de la „adunarea“ nostra poporala incocia ne-am desceptatu cu totii, pana — cum bine dise unu corespundinte a acestui diurnu — si poporulu tieranu, si scimu din stralucit'a cuventare a presiedinteliu acelei adunari poporale cu strembatirile ce ni se facura si se facu besericiei nostre, nu provinu de la Imperatulu, ci de la acele organe ale guvernului, cari cu séu fara scopu apocri-fara si apocri-fidia cuvintele cele pline de gratia si de dreptate ale M. Sale; ordinandu in practica alt'a, de cum pretindu patentele si dechiaratiunile imperiale.

Bine indegeta corespundintele acestui diurnu in articulu „Dupa adunarea poporala“ dicendu, ca catra acei falsificatori ai cuventulu imperatésca, mai este cineva, carele falsifica si „cuventulu“ ortodossici, si prin aceea lovescu nu numai pre intr'eg'a diecesă in fatia, ci si canonele si asiediantile besericesci si apostolice. Si unulu din multele esemple e nimeritu si adeveratu, care acelu corespundinte lu aduce, dicendu ca „episcopatululu actualu, asserandu elu prin intr'eg'a scala a ambiuniu personale, ca mireni n'ar ave dreptu se participe la congrese besericesci, singuru luă pre unu mirénu si inca de confesiune straina in celu mai intimu alu seu sinodu, in consistoriu, si inca de membru activu si permanentu; adeca, pre *secretariulu Sienbacu*.”

Aice am venitu la propriulu scopu alu articulu acestui'a.

Ni s'a recomandat si intonatu la adunarea nostra poporala cu argumintele cele mai bune, mai adeverate si mai ponderose, ca ni trebuiescu *concordia si solidaritate între toti* „de la o margine a Bucovinei si pana la alt'a cati suntemu fiii unei si aceleiasi mame Beserică.“ Mari si frumose cuvinte: *mari*, caci de neaparata trebuintia ni este concordia si solidaritatea, voindu a mangaiă si a ajutoră pre maic'a nostra Beserică; *frumose*, caci unu si ferice trebe sa fia rezultatulu concordiei si solidaritatiu nostre si pentru noi insine, si pentru tier'a in care traimu.

Concordia si solidaritatea între fiii besericiei nostre a fostu scopulu adunarei nostre poporale din 11/23 Juniu a. a; pentru concordia si solidaritate ceremu noi „autonomia“ besericiei nostre, care si altminterea ni se cuvine; dar ceremu o autonomia adeverata si deplina a besericiei, nu o autonomia precaria si jignita ca cea de pon'acum a episcopulu nostru, cu carea si prin carea potea se stricc, se sparga si se respesca, er nu se intemeie concordia si pacea si fericea comuna.

De multu timpu desuda inteligint'a ordodocsa si natiunala din Bucovina intru intemeierea concordiei si solidaritatiu pentru scopulu eluptarei autonomiei besericesci depline, for de care stirpirea abusurilor, fericea comuna, in-florira patriei este imposibile. Ca de exemplu si adeverintia reproduc aci primulu pasagiulu dintr'unu respunsu ce-lu dede la anulu 1863 sub 28 maiu deputatulu dietala de atunci, acum ministru imperialu Ales. Petrinu la o adresa de incredere ce i-o presentase clerulu nostru pentru energie si elocintea aperare in diet'a tieriei a autonomiei besericiei nostre; acelu pasagiulu suna:

„Caus'a santei nostre besericice, regularea referintieloru ei ierarchice, delaturarea unoru necuviintie virite in organismulu ei prin decurgerea timpuriloru, revindicarea drepturiloru ei sinodale, imbunetatierea sortii clerulu pastoralu, recastigarea autonomiei ei depline ca singurul medilocu eficace de a stirpi ori ce abusu, de a ridică beserică la trep'a ce i se cuvine,

*) Ajunse pan' la atat'a, ca nisce reunimii germane-polone din Cernăuti pusera de candidati pentru ablegati dietali, si in tenuiturile cele mai curatu romane, casi in insasi vechi'a capitala Suceava — numai polonii si germani; ore cu care sentiun de onore si dreptate, si cu — ce scopu!?

asecurendu-i se intr' acestu modu medilocéle cele firesci si adeverate de desvoltare succesiva si fundamentala, spre a o vedé in florindu in ori ce privintia mantuitoria; tôte acestea sunt o *causa comuna*, o *causa diu*: cele mai vitale, cari trebeu si atitie si se *inflacare inim'a facarui fiu adeveratu alu besericiei, precum si a fiesocaru patriotu sinceru, carele cugeta in seriozitate bunele „inaintarea si in-florirea besericiei si a patriei sale.“*

Atat'a este, ce am voitu se dicu despre scopulu luptei nostre si dorulu nostru dupa solidaritate,

Segedinu, 13/25 Iuliu.

(Incheierea *siedintieloru societatei de lectura*) — In 12/24 Iuliu a. c. la 2 ore d. m. societatea de lectura a junimei romane studiöse din Segedinu tienu in presint'a unoru ospeti ultim'a *siedintia* din anulu scol. 1869/70, adeca *siedintia* de incheiare, carea desi a fostu conchiamata cam pre neasteptate, totusi intre *siedintiele* tienute de acest'a societate in decursu de trei ani ale activitati sale e unic'a in felulu seu. De aceea subscrisulu cugeta a face placere onoratalu publicu romanu prin publicarea uniu scurtu raportu referitoriu la acest'a *siedintia*.

Conformu programulu statoritu de comitetulu conducatoriu, dupa deschiderea *siedintiei* prin presiedintele, si dupa autenticarea protocolulu *siedintiei* precedenti urmara dechiamatiunile, in cari se distinsera forte multu tenerii: P. Popovicu din a VII. Cl. dechiamandu: „Unu devotamentu familiei de Hurmusachi“ de A. Muresianu, si P. Corcanu din a III. cl. dechiamandu: „La Pasci“ de J. Badescu.

Dupa aceste urm'a revisiunea casei si a bibliotecei si s'au aflatu tôte in cea mai buna ordine. Veni apoi la rondu alegerea personei, careia se se incorda cheia dulapulu si cass'a societatiu pentru tempulu ferialu. S'a alesu in unanimitate P. Popovicu.

In fine actulu incheiari. Mai antaiu luă cuventulu presiedintele G. S. Grozescu deja maturisatu, si prin o vorbire frumosa, demna de unu presiedinte si conducatoriu, (in carea facu si unu scurtu resumatu despre activitatea societatei in acestu anu scolasticu) i succese a coronă solenitatei acestei *siedintie*. In sperant'a ca nu mi se va luă in nune de reu, lasu se urmedia aci acelu scurtu resumatu.

„Noi am facutu, dloru membri, dise presiedintele, tôte pentru a procură societatiu nostre respectu si vedea, adeca am grigitu, ca ea se fia considerata in intru si in afora; am nisutu a castigă societatiu nune bunu. Am facutu totu ce am potutu si ce am aflatu de bine a face pentru prosperarea societatiu si pentru progresulu membriloru ei in cultur'a natiunala. In fine prin multe decisiuni si punerea loru in lucrare am eschisu din societate tôte neregularitatile“

„Inavutirea si infrumsetiarea bibliotecei, facerea sigililoru si tiparirea coleloru de colectiune pentru dotarea casei, initiati'a de a nasce între membri emulatiune pre terenulu loru de activitate; ordinea, insufletirea si concordia esemplaria ce ne-au castigatu respectu si din partea strainiloru de cari suntemu incunjiurati, tôte sunt totu atatea fapte.

Acum'a se lasamu se vorbiésca faptele, deca am facutu noi din destulu séu ba — in-gagiamentulu nostru facia cu societatea, pana atunci iuse, dloru membri, eu am fuptezantia a afirmă, ca pre langa astu-feliu de fapte numai la aprobari si plause avemu a ne asteptă. Darna ca acestei societati e inchisa calea spre *siedintie* publice. Si totusi activitatea nostra e cuoscurota, ma chiaru si apretiuata de onoratalu publicu romanu. Complimentele ce ni se facu pre cale privata, une-ori si publica, dovedescuro acest'a. Consciint'a nostra dara pote se fia liniscita; noi inca am intielesu si vomu intielege vocea timpulu; noi, pre cari ne numescu sperant'a natiunei, credemu ca am coresponsu si vom nisui a coresponde totu mai multu acceptarii comune. Dece Ddieu, ca acestu anu se nu fia uniculu in felulu seu in istoria societatiu romane de lectura din Segedinu. Cunoscuro si chiamarea si urmatorii nostri. „*Descéptate romane*“ se produca efectulu seu totu de una si in ce reulu acestei societati!“ —

Finindu-si presiedintele între aplause vorbirea, chiamă pre ceia lalti oficiali ai societatiu, ca se-si depuna oficiurile respective si decursura tôte in modulu celu mai frumosu. In fine dupa ce se adusera tôte trebile societatiu in rondu, presiedintele prin tr'unu nou discursu multiamii membriloru pentru onore, incre-

dere si pentru conlucrarea fratiesca, si depuse si oficiulu. La acest'a P. Popovicu in numele tenerime romane studiöse din Segedinu multiamii dlui G. S. Grozescu pentru ostanele ce le-a sacrificatu in conduceroa societatiu si a trebiloru ei.

In adeveru si merita dlui G. S. Grozescu cea mai sincera si cea mai adunca multiamita din partea societatiu, caci de trei ani, de candu se afla densulu in Segedinu, de atunci se numera si societatea între cele adeveratu vie. Multe a facutu elu pentru esistint'a si prosperarea acestei societatiu. Infiintarea bibliotecei in cea mai mare parte, apoi inavutirea si regularea ei, statutele societatiu, cari ni servescuro de fala, si pentru acaroru imprumutare suntemu cercati si de alte societati romane, mai departe aduceroa proiectelor si decisiuniloru celoru mai salutare, sporirea casei si mai cate multe alte lucrari in interesulu societatiu, sunt de a multiamii mai numai dlui G. S. Grozescu. — Aderint'a societatiu la persón'a dlui G. S. Grozescu o dovedesce impregiurarea, ca cu ocaziunea acestei *siedintie* din urma fu rogatu a trei'a ora, ca se nu detraga societatiu neci in viitoriu sucursulu seu, ci si din departare se o conduca, si spriginésca afacerile ei, ce densulu si promise acum a trei'a ora! — *Siedintia* se incheia prin tr'unu cuventu de despartire si între urari fratiesci de ferice.

Traiesca si in-floresca societatea de lectura romana din Segedinu!

Traiesca patronii ei!

Efremiu Ivica.

Cottulu Temisiului, Secusigiu in 14/16 Iuliu.

(La recolta.) Secerisiulu s'a gatatu in opidulu nostru. Plugarii au inceputu a traiera ince sunt forte intristati, caci sperant'a cea buna o aveau asta primavera, a nimicit'o ploia de naintea San' Petruulu nostru, in urm'a carei granlu a capetatu o rosietia, (rugina) si bobel nefindu inca copte secara partea cea mare, incatu dupa probele facute, de juger granlu nu da mai multu de 4—8 chible, daru acest'a inca e forte mersievu si usioru. As dara abia vom ave de ajunsu pentru consumul propriu si sementia, necum se mai pota fi vorba de vendiare! —

Orzulu a fostu de medilocu; secar buna, ovesulu inca bunu, — cucurdiulu ins desi a fostu ploia multa in tienutulu opidulu nostru, e forte slabu, neci ca nutrimu ceva mare sperantia de elu. —

Despre altu necasu mare alu Secusigeniloru cu cea mai de apröpe ocaziune.

M. —

Teatru romanu natiunalu in Aradu.

Subscrisulu comitetu grabesce a aduce la cunoascint'a on. Publicu Romanu: ca renuntulu artistu din Roman'a libera, — Dlu Mateu Millo, acompaniatu de societatea s'a teatrala, a sositu astadi in Aradu si va esecuta mai multe piese din repertoriulu seu curatu natiunalu.

Deci onorabilulu publicu este pofitu a concurge prin cunoscutulu seu zelulu natiunalu la spriginirea salutariei intreprinderi a braviloru nostri confrati — in interesulu culturai nationale. —

Program'a representatiuniloru se va comunică numai decatu prin unu anunciu anume si in modulu celu mai estinsu.

Aradu, 28 Iuliu nou 1870.

Comitetulu spriginitoriu.

Primiramu asta nopte urmatoriulu telegramu: Aradu in 29 Iuliu, la 8 ore 5 min. de sera: *Domnulu Millo incepe representariile teatralu luni, la 1. Augustu cu piesele originale „Millo directoru“, „Chir'a Anastasiu“, „Corbulu romanu.“ — Apelamu la zelulu publiculu romanu!*

Comitetulu.

Onorabilulu Comitetu pentru Tofaleni in Sibiu!

O multime de reclame ni se tramisera din partile Aradulu cu privintia la colectele ce s'au facutu pre acolu pentru Tofaleni, si a le caroru liste si sume, pre cum suntemu informati, prin dlu Joane P. Deseanulu s'au inaintatu onorabilulu Comitetu din Sibiu, er on. Comitetu le-a publicatu in „Tel. Rom.“

Unele din acele reclame publicaramu in forma de interpelatiuni si corespundintie, si primiramu la ele respunsur. si publice si priva-

te; dar prin tóte nu ni a succésu a face se incete banuelele si reclamele.

Acele liste, ce e dreptu, intru inceputu ni se comunicasera si nóa, dar noi, dorindu a evitá confusiunea ce nesmintitu trebuia se se nasca prin amestecarea in colónele fóiei nóstre a listelor cu si tora bani, nu ne-am potutu induplecá se le publicamu; ér fói'a prin care onorabilulu Comitatu din Sibiu le publicá, asiá se pare cá nu s'a petrecutu cu destula atentiune in anumitele parti. Astfelu ne splicamu noi multele reclamatiuni in acésta privintia, cari si acum totu mai urma a ni sosi

Deci avendu noi Romanii, mai multu ca veri-care alta natiune, celu mai absolutu interesu, ca anume in punctulu administratiunei de bani adunati prin colecte, se nu incapa nici cea mai mica dubietate despre onest'a si prompt'a manulure a acelora conformu destinatiunei lor, credemu cá onorabilulu Comitatu ni va afá bine intemeiata si prin urmare ni va incuviintiá rogarea ce prin acésta venimu a i-o face, ca adeca pentru scopulu d'a pre intimpiná si curmá suspitiunile si chiar invinuirile ce se redica anume in privintia baniloru adunati prin partile aradane, — se binevoiesca a compune si a publicá prin tóte foile natiunali — unu *Sumariu*, adeca o aretare generale despre listele si banii ce i s'au tramisu din acele parti.

Dupa a nóstra parere, ar ajunge ca acelu sumariu se cuprinda c'atele principali, precum: Numerulu listei; locul, unde s'a contribuitu la ea; numele colectantului locale; sum'a scrisa in list'a intréga; si numele celui ce a tramis'o cu sum'a impreuna Onorabilului Comitatu din Sibiu. *Redactiunea Albinei.*

Ni s'a tramisu si luamu cunoscintia cu multa placere de opusiorulu: „*Elemente de Istoria si Geografia, pentru clasele gimnaziale si reale inferioare, de Dr. Nicolau Popu, Profesoru la gimnaziulu romanu din Brasiovu. Evulu vechiu. Brasiovu 1870.*“ — Ni place cá dlu autoru n'a ignoratu de totu legatur'a nóstra de cultura cu Romania, ci precandu implinesce o lacuna ce se sentiá la noi intru instructiunea natiunale pentru scóele de mediulocu, tienti intru cáva contu de acéstasi materia si pentru partile de dincolo a natiunei. Déca ar face asemenea si domni autori din Romania libora, ce usioru ne-am intelni la careva punctu de medilocu si am deveni un'a — in literatura celu pucinu! —

Nr. 5 C. p.

Publicatiune (of.)

Se aduce la cunoscintia publica cá Consistoriulu plenariu alu diecesei dreptu-maritórie resaritene romane a Caransebesiului in siedintia sa de astadi a alesu pe secretariulu episcopescu de pana acuma Ioanu Bartolomeiu de secretariu consistorialu, pe avocatulu din Lugosiu si ases. cons. Constantinu Radulescu de fiacu actualu alu consistoriului, éra pe avocatulu din Gebelu si ases. cons. Vincentiu Popu de fiacu consistorialu onorariu. De defensore matrimonialu s'a denumitu totu fiaculu consistorialu actualu Constantinu Radulescu.

Caransebesiu in 9 Iuliu 1870.

Consistoriulu diecesanu plenariu.

Nr. 91. scol.

Publicatiune (of.)

Pentru esaminarea aceloru individi, cari vor aspirá la ocuparea vreunui postu invetiatorescu in scóele nóstre confesionale si popolare, d'in dieces'a Caransebesiului s'a alesu comisiunea proveiuita in §. 122, punct. 7 si 8 din stat. org. bis. sub presidiulu Présantiei Sale Dlui Episcopu diecesanu in persónele asesorioloru senatului scolasticu: Nicolae Andreeviciu, Michailu Velceann, Vasiliu Nicolescu si Vincen-Gurgutu.

Totu-deodata s'a decisu, cá esamele de calificatiune, depuse de invetiatori inainte de publicarea si intrarea in viétia a stat. org. bis. sunt de a se privi de valide; éra acei invetiatori dela scóele nóstre confesionale, cari inca nu-au depusu esamenulu riguros de calificatiune, sunt îndatorati a depune prementonatulu esamenu de calificatiune, déca deusii vor dorí a concurre si ocupá alta sta-

tiune invetiatóresca la scóele nóstre confesionale.

Cele lalte dispusetiuni cuprinse in circulariulu consistorialu scolariu din 11 Septemvre 1869 Nr. 181-scol. si privitórie la esaminarea aspirantiloru la posturi invetiatóresci, remanu in deplina potere.

Ceia-ce se aduce la cunoscintia clerului, invetiatoriloru si poporului diecesanu spre orientare.

Caransebesiu, d'in siedintia Consistoriului scolasticu, tienuta in 9 Iuliu 1870.

Consistoriulu diecesanu

Publicatiune.

Din insarcinarea onorabilului comitatu alu Alumneului rom. natiunali din Temisiór'a, se aduce la cunoscintia onoratului publicu, cuma in anul curinte *adunarea generala* a „Alumneului rom. natiunali din Temisiór'a“ s'a otaritu a se tiené luni, in 5 septemvre 24 augustu in Temisióra, la care ocaziune se va arangia si unu balu natiunali in favorulu numitului institutu.

Rogámu pe pré stimatulu publicu se nu onoreze cu presint'a si se ne spriginésca la in-treprenderea amintita.

Temisióra, 26 Iuliu st. n. 1870.

Meletiu Dregheciu m. p.

Presied. Comit. alumnealu.

Pavelu Rotaru m. p.

notariulu comitetului.

Publicatiune.

Cuponulu la actiunile fondului nostru de intemeiare, care decade in 1. augustu a. c. se va solvi atátu la cass'a nostra de aici, strad'a Cismadiei Nr. 176. cátu si prin directiunile nóstre tienutale cu 90 cr. v. a.

Sibiiu in Iuliu 1870.

Directiunea generala a baneci generale de asiguratiune reciproca „Transilvania“

Invitare de prenumeratiune

pentru

ALBINA.

Cu 1 Iuliu s. v., incependu-se alu II. semestru alu anului curinte, deschidemu prenumeratiune nóua.

Conditiiunile se vedu in fruntea foii.

Avisu dloru Prenumeranti,

cari „*totu ascépta cól'a de prenumeratiune a Albinei!*“

Este tardiu ca se mai tramitemu. Modalitatea in sa cea mai buna si eftina d'a aboná si d'a tramite banii — este prin asemnatele postali, (Postanweisungen) pentru cari pon' la 10 fl. se platesce numai 5 cruceri, ér pon' la 50 fl. 10. cruceri, si pre cari se afla locu destulu pentru insemnarea numelui, locuintiei si postei ultime.

Redactiunea.

Despre bursa si pretiurile granetoru

Suntemu detori a dá cetitoriloru nostri urmatóriele desluciri:

Pretiulu aurulu si argintulu se urcă la porumperea resbolului straordenarminte, pentrucá speculantii nostri contandu pre unu esportu fórté mare si repede, si pre pretiulu in aur si argintu, vendusera nainte acelu aur, ér apoi ivindu-se resbolulu, trebuira se cumpere napoleonidori cu orice pretiu. Dupa ce se acitá acésta lipsa, pretiulu aurulu scadiu pre diu-metate.

Granele, de candu incepura a sosi sciri de recolta multu mai slaba de ce se asteptá, incepura a se arca in pretiu; anume in septeman'a trecuta se urcă graulu cu 10 - 15 cr. de metiu; secas'a si ovesulu asemenea. Porumbulu si ordiulu cu 5 cr.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochii din comun'a *Conopu*, comitatulu Aradului si protopresviteratulu Totvaradiei, — cu care sunt impreunate urmatóriele emoluminte: diumetate sesiune de pamentu estravilanu, venitulu stolaru, si birulu — cáta una mesura de cucurudiu sfermatu de casa, de la 180 numere.

Doritorii de a ocupá parochia acést'a, sunt avisati a-si tramite recursele instruite dupa prescriese „Statutulu organicu“ si adresate catra Sinodulu parochialu, — pana in 15. Augustu, a. c. Dlui protopresviteru in Totvaradia. Conopu, in 12 Iuliu, 1870.

Dupa avut'a contielegere cu Dlu protopresviteru Iosifu Belesiu

1—3

Comitetulu parochialu.

Concursu

Pentru ocuparea vacantei parochie din Comun'a *Sitani*, comitarulu Bihoru si protopresbiteratulu Popmezeului, cu carea sunt impreunate urmatóriele emoluminte: pamentu aratoriu si fanatiu 4 optarie si stolele regulate de la 130 de case.

Doritorii de a ocupá acésta parochia sunt avisati a-si tramite recursele si documentele catra Comitatu parochialu din Sitani, in 15 zile dela antái'a publicare in acésta fóia *Sitani*, in 25. Iuliu 1870.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea

Ambrosiu Marchisiu mp.

1—3

Protop. Popmezeului.

Escire de concursu.

Nr. 61. Adunarea generala a Societatei pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovina, tienuta in 10/22 Februaru 1870, a decisu a se dá cu inceputulu anului scolasticu 1870/71 trei stipendie cáte cu 200 fl. v. a. pentru trei studinti, cari vor cercetá cursulu juridicu la facultatea din Viena.

Conformu acestei decisiuni se escire concursulu pentru acéste trei stipendia. Concurintii au a se adresa la Comitatu Societatei in Cernáuti pana in 3/15 Septemvre a. c., proveiendu cererile lor cu urmatóriele alegate:

1. Marturia de botezu, aratandu petentulu cá este indigenu bucovinenu de religiunea ort. orientale.

2. Atestatu de saracia.

3. Testimoniu de maturitate.

4. Adevire, cá cunósce deplinu limb'a romanésca.

De la Comitatu Societatei pentru cultur'a si literatur'a romana in Bucovina.

Cernáuti in 10/22 Iuliu 1870. 2—3

Publicatiune concursuale.

Spre ocuparea unui postu de silvieriu in Districtulu Fagarasiului cu locuintia in arbea Fagarasiu, care postu e impreunatu cu unu salariu anuale de 600 fl. v. a. se escire concursu.

Competitorii séu se fia romani, séu se scia bine limb'a romana si se si-astérna suplicele documentate cu testimoniu despre absolvirea studioloru silvanale, la oficiatulu districtuale alu Fagarasiului in tempu de 6 septemani.

De observatu este, cá acestu functionariu va avé se mantiena politia receruta cu personaliele silvanali ale singurateceloru comune precum si se confectionedie planuri de economia si ordeni de paduritu in totu districtulu, apoi spesele comisionale, dietele si miliateculu i va aduce venit insemnate; cu deosebire se ascépta concurse de la elevii academiei din granitia militaria in Banatu, unde se ar' afá mai multi.

De la Presidiulu districtuale.

Fagarasiu in 21 Iuliu 1870. 2—3

Concursu

Creandu-se in comun'a Chesintiu mai una classa de scóla romana confesionala, carea va fi clas'a I. pentru implinirea acestui postu invetiatorescu se escire concursu; ér emolumintele sunt: Salariu anuale in bani 300 fl. v. a., 8 stangeni de lemne, din cari va fi se se incaldiesca si scól'a; in fine 5 fl. v. a. pausialu pentru recuisitele de scrisu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au a trimite suplicele concursuali subscrisului comitetu parochialu pana in 18/30 augustu a. c. candu se va face si alegerea: se recere adevierintia despre natiunalitatea romana si despre studiela absolvate afara de pedagogia, si cumca despre absolvarea pedagogiei cu succésu bunu; se recere mai departe carte de botezu, si testimoniu despre portarea morale si ocupatiunea de pana acum'a.

Datu in siedintia comit. parochiale in Chesenti 5/17 Iuliu 1870.

Comitetulu parochiale.

Cu scirea si invoirea mea.

Ioanu Tieranu, mp.

2—3

protop. Lipovei.

Concursu

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scól'a gr. or. din Sarkad-Keresztur protopr. Oradii-Mari.

Emolumintele sunt: 30 fl. 12 chubule de bucate, 3 stangeni de lemne, 2 holde de pamentu aratoriu, stóla cantoralu, si cortelu liberu proveiuitu cu gradina.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si tramite recursele line ajustate catra comitetulu subscrisu, pana in 20 Iuliu 1870. st. v.

S. Chrastoru (S. Keresztur) la 30 Iuniu 1870.

(2—3)

Comitetulu parochiale.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei statiuni invetiatóresci in Comun'a *Petnicu*, protopresviteratulu Mehadie (conf. mil.) se escire concursu cu terminu pana in 18/6 Augustu a. c. Salariulu in bani gata e 60 fl. v. a. 4 fl. spese scripturistice, 10 meti de cucurudiu in boabe, 6 stangeni de lemne si cortelu naturalu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, sunt avisati a-si trimite recursele, pana la timpulu prefiptu, comitetului parochialu.

Petnicu in 6/18 Iuliu 1870.

Comitetulu parochiale.

In contielegere cu protopresviterulu districtualu.

D. Jacobescu mp.

(2—3)

protopresvit.

Cursurile la burs'a de Viena.

(Dupa inscintiarea telegrafica din 30 Iuliu.)

Imprum. de statu convertatu cu 5% 50.50 Imprum. natiunali 59.50 Actiunile de creditu 212.50; — sortiurile din 1860: 89.— sortiurile din 1864: 95.—; Oblegatiunile desarsarinarii de pamentu, cele ung. 72.—; banatiche 65.—; transilv. 67.— bucov. 75.— argintulu 132.50; galbenii 6.15 napoleonii 10.75.

Mai nou.

Cele mai nóue telegrame din Viena vorbescu despre o desbarcare a trupeloru fracesu pe malulu Meclenburgului; mai departe despre o lovire crunta in marea ostica; in fine despre incercari de alianta între Austria si Italia, pentru scopulu d'a sustiené neutralitatea.

Din *Constantinopole* se deposiedia despre redicarea de 140 mii redifi si despre reactivarea lui Omeru pasi'a.

Din *Florentia* „Opinione“ repórta, cumca ostirile francesu intr'adev ru au inceputu a desiértá Civita-Vechia.